

generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky
ze dne 28. listopadu 2012,
kterým se stanovují zásady nakládání s malými ochrannými filtry

K zabezpečení jednotného postupu při nakládání s malými ochrannými filtry (dále jen „filtr“) u Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) v souladu s „Koncepcí ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020“ a vyhláškou č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,

I. s t a n o v í m

Čl. 1

Předmět úpravy

Tento pokyn upravuje činnost MV-generálního ředitelství HZS ČR (dále jen „generální ředitelství“), hasičských záchranných sborů krajů (dále jen „HZS krajů“), Záchraného útvaru HZS ČR (dále jen „záchranný útvar“) a SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku (dále jen „škola“) při nakládání s filtry, s kterými disponuje HZS ČR.

Čl. 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto pokynu se rozumí

- a) **filtrem** základní funkční součást užívaných typů lícnic ochranných masek a dětských ochranných kazajek k ochraně dýchacích cest,
- b) **filtrem typu MOF** filtr chránící dýchací cesty před účinky NBC látek; dále slouží k zachytu nebezpečných chemických látek (průmyslových škodlivin) dle normy ČSN EN 141- protiplynové a kombinované filtry ve třídě 2: A2, B2, E2, K2 a P3,
- c) **originálním balením filtrů**
  - ca) u filtrů pořízených po roce 1999
hermetické „mikrobalení“ každého filtru v průhledné fólii nebo alufanové fólii (má charakter plombování). Na filtru je pod průhlednou fólií nebo na štítku nalepeném na alufanové fólii uveden typ filtru, druh připojovacího závitu a konec záruční doby (rok a měsíc), popřípadě i datum výroby,
  - cb) u filtrů typu MOF-2, MOF-4 a MOF-5 pořízených do roku 1999
jednotlivé filtry nejsou v hermetickém balení, oba otvory mají uzavřeny zátkami; těla filtrů, na nichž je vytištěn rok a měsíc výroby, jsou zabalené ve voskovaném papíru, po obvodu proložené vrapovým papírem, uložené podle roků a měsíců výroby po 60 ks (vyjma vydaných a zbytkových) v přepravních obalech (dřevěných bednách) s nepřehlédnutelným označením typu vložených filtrů, roku a měsíce jejich výroby,
- d) **zárukou filtru** doba, po kterou výrobce garantuje technické parametry filtru podle technických přijímacích podmínek a příslušné české technické normy; filtry v záruce musí být v originálním balení s uvedením konce záruční doby pod průhlednou fólií,

- e) **ověřováním použitelnosti filtrů** provedení laboratorních zkoušek na náhodně vybraných vzorcích filtrů typu MOF po záruce podle typů a ročníků výroby akreditovanou osobou v souladu s technickými podmínkami uvedenými v příloze tohoto pokynu,
- f) **ověřenými filtry** filtry po záruce v originálním balení typů a ročníků výroby, jejichž namátkově vybrané zkušební vzorky vyhověly při ověřování použitelnosti filtrů; jsou nadále použitelné k ochraně před účinky NBC látek,
- g) **zásahovými filtry** filtry typu MOF v záruce k použití při zásahu,
- h) **dispoziční (vezenou) zálohou zásahových filtrů** počet zásahových filtrů ve stálé dispozici na stanici připravené k neprodlené dopravě na místo zásahu, nebo v zásahových požárních automobilech a technice pro dekontaminaci,
- i) **cvičnými filtry** filtry různých typů a ročníků výroby po záruce, mimo ověřených filtrů, nepřehlédnutelně označených nápisem „CVIČNÉ“ na těle filtrů vybraných ke cvičným účelům; mohou to být i filtry typu MOF, jejichž zkušební vzorky nevyhověly při ověřování použitelnosti filtrů; nemusí být v originálním balení,
- j) **nepoužitelnými filtry** filtry použité nebo jinak znehodnocené (deformované, proražené) včetně filtrů typu MOF, jejichž zkušební vzorky nevyhověly při ověřování použitelnosti a nejsou cvičnými filtry,
- k) **kontaminovanými filtry** filtry ochranných masek (dětských ochranných kazajek), použitých k ochraně dýchacích cest osob (dětí) při zásazích s možností kontaminace nebezpečnými látkami,
- l) **NBC látkami** radioaktivní látky, bojové otravné látky a biologické (bakteriologické) prostředky.

Čl. 3

Povinnosti při nakládání s filtry

(1) Generální ředitelství:

- a) stanovuje zásady pro používání, ukládání a označování filtrů u HZS ČR podle určení /čl. 2 písm. f), g), h), i), j) a k)/ a kontroluje jejich dodržování u organizačních složek HZS ČR,
- b) zabezpečuje ověřování použitelnosti filtrů pro naplnění potřeby ověřených filtrů u HZS ČR prostřednictvím Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč (dále jen „Institut“).

(2) Institut:

- a) vyžaduje a přebírá zkušební vzorky filtrů typu MOF od generálního ředitelství, HZS krajů, záchranného útvaru a školy, které předává akreditované osobě k ověřování použitelnosti filtrů a potvrzuje jejich spotřebu,
- b) vyhotovuje a zasílá kopie protokolu o laboratorních zkouškách, potvrzené a schválené po ověřování použitelnosti filtrů akreditovanou osobou, HZS krajů, záchrannému útvaru a škole.

(3) Generální ředitelství, HZS krajů, záchranný útvar a škola:

- a) udržují zásahové filtry, ověřené filtry a cvičné filtry v potřebném množství pro zabezpečení stanovených úkolů, vedou jejich přehled podle ročníků, měsíců výroby, doby záruky jakosti a doby platnosti ověření,

- b) pořizují, přejímají a převádí filtry pro vlastní potřebu a poskytují filtry typu MOF pro ověřování použitelnosti filtrů podle pokynů Institutu,
- c) stanovují výši dispoziční (vezené) zálohy zásahových filtrů s dodržением minimálních počtů /4 odst. 4 písm. a)/, počet ověřených filtrů /čl. 4 odst. 4 písm. b)/ a způsob jejich uložení,
- d) označují a odděleně ukládají filtry podle určení /čl. 2 písm. f), g), h), i), j) a k)/,
- e) ekologicky likvidují nepoužitelné filtry a kontaminované filtry bezprostředně po jejich kontaminaci při zásahu nebo dekontaminaci osob a techniky,
- f) informují se o možnosti bezúplatného převodu ověřených filtrů, popř. cvičných filtrů v rámci HZS ČR.

Čl. 4

Používání, ukládání a přidělování filtrů

(1) Filtry jsou nedílnými součástmi ochranných masek a dětských ochranných kazajek v používání. Při kompletaci ochranné masky a dětské ochranné kazajky musí být dodržena kompatibilita přípojovacích závitů. Vzájemné propojení filtru s vnějším přípojovacím závitem Rd 40 x 1/7" s lícnicí ochranné masky nebo dětskou ochrannou kazajkou s vnitřním přípojovacím závitem OZ 40 x 4 mm a naopak je nepřipustné.

(2) Příslušníci a občanskí zaměstnanci HZS ČR s morfologickou výškou obličeje do velikosti "3" (měřené faciometrem II), kteří jsou pro lepší těsnost lícnice vybaveni lícnicí CM 4 s vnitřním přípojovacím závitem OZ 40 x 4 mm, se z důvodu kompatibility závitů vybavují ověřenými filtry typu MOF 4 nebo MOF 5 s vnějším přípojovacím závitem OZ 40 x 4 mm.

(3) Filtry v zásobách (ve skladech) HZS ČR se používají:

a) k ochraně vybraných skupin obyvatelstva při stavu ohrožení státu a válečném stavu¹ před NBC látkami

ověřené filtry² typu MOF-2, MOF-4 a MOF-5 jsou určeny pro výdej s lícnicemi ochranných masek CM-5, CM-4, CM-3, CM-3/3h a DM-1 a s dětskou ochrannou kazajkou DK-88. Ke každé lícnici ochranné masky uvedených typů a každé dětské ochranné kazajce ve skladu musí být k dispozici jeden ověřený filtr uvedených typů; ověřené filtry typu MOF-6-M s vnějším přípojovacím závitem Rd 40 x 1/7" lze použít jen k lícnicím ochranné masky CM-6, některým lícnicím CM-5 a k lícnicím ochranných masek novějších a jiných typů s vnitřním přípojovacím závitem Rd 40 x 1/7".

b) k ochraně všech příslušníků a občanských zaměstnanců HZS ČR, kteří nemají vydanou ochrannou masku do osobního používání

ověřené filtry s odpovídajícím přípojovacím závitem k lícnicím ochranných masek CM-6 (výjimečně CM-4, viz výše odstavec 2), které jsou uloženy v textilních brašnách ke stejnému účelu.

(4) Filtry s lícnicemi ochranných masek a brašnami (dále jen „ochranná maska“) vydané příslušníkům a občanským zaměstnancům HZS ČR do osobního používání se používají:

¹ § 17 vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

² Ověřené filtry, u kterých byla použitelnost ověřena v roce 2007 (viz „Protokol o zkoušce č. 130/2007 ze dne 30. srpna 2007, vydaný Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, Zkušební laboratoř č. 1040 akreditovaná ČIA, Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1).

a) k jejich ochraně při zásahu

HZS kraje / ZÚ HZS ČR	Minimální počet zásahových filtrů v dispoziční (vezené) záloze zásahových filtrů používaných spolu s ochrannou maskou jako filtrační dýchací přístroje
Hl. m. Praha	205
Středočeský	185
Jihočeský	145
Plzeňský	105
Karlovarský	60
Ústecký	145
Liberecký	85
Královéhradecký	100
Pardubický	85
Vysočina	100
Jihomoravský	145
Olomoucký	85
Moravskoslezský	185
Zlínský	85
ZÚ HZS ČR	100

Pokud jsou zásahové požární automobily vybavené filtračními dýchacími přístroji, musí být k dispozici pro stanovený maximální počet osob ve vozidle;

b) k jejich ochraně za jiným účelem než k použití při zásahu

ověřené filtry s odpovídajícím připojovacím závitem, které jsou nedílnou součástí ochranných masek CM-6 (výjimečně CM-4, viz odstavec 2),

c) k výcviku

cvičné filtry určené k výcviku v nekontaminovaném prostředí nebo k nácvikům nasazování a používání ochranných masek. K výcviku se nesmí používat zásahové a ověřené filtry.

- (5) O vydání zásahových a ověřených filtrů do osobního používání rozhoduje ředitel HZS kraje, velitel záchranného útvaru, ředitel školy a příslušný ředitel organizační součásti generálního ředitelství.

Čl. 5**Postup při ověřování použitelnosti filtrů**

- (1) Při ověřování použitelnosti filtrů se laboratorními zkouškami zjišťuje hmotnost a hodnoty odporu, koeficientu průniku a dynamické sorpční kapacity u namátkově vybraných zkušebních vzorků filtrů typu MOF. Ověřenými filtry jsou filtry těch typů a ročníků výroby, jejichž zkušební vzorky při ověřování použitelnosti vyhověly, tzn. splňují stanovené hodnoty podle technických podmínek uvedených v příloze tohoto pokynu.
- (2) O ověřování použitelnosti rozhoduje náměstek generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a civilní nouzové plánování na základě návrhu ředitele Institutu.
- (3) Zkušební vzorky filtrů typu MOF k laboratorním zkouškám pro ověření použitelnosti filtrů se vybírají namátkově. Místa jejich odběru určuje Institut a určené vzorky filtrů si přebírá k laboratorním zkouškám. Po ukončení ověřování použitelnosti filtrů potvrzuje Institut celkovou spotřebu filtrů typu MOF na zkušební vzorky podle protokolů o laboratorních zkouškách;

II. u k l á d á m

1. náměstkům generálního ředitele HZS ČR, ředitelům vzdělávacích, technických a účelových zařízení generálního ředitelství, ředitelům HZS krajů, velitelům záchranného útvaru a řediteli školy
  - a) při nakládání s filtry postupovat podle tohoto pokynu,
  - b) rozhodovat na základě kopií protokolů o laboratorních zkouškách
    - ba) kterými typy a ročníky ověřených filtrů zajistí vlastní potřebu podle čl. 4 odst. 3 písm. a) a b) a odst. 4 písm. b),
    - bb) které z filtrů, jejichž zkušební vzorky nevyhověly při ověřování použitelnosti filtrů bude využívat k výcviku jako cvičné filtry,
  - c) dbát pokynů ředitele Institutu při ověřování použitelnosti filtrů,
2. náměstkovi generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a civilní nouzovou připravenost
  - a) stanovovat termíny ověřování použitelnosti filtrů a upřesňovat technické podmínky pro laboratorní zkoušky,
  - b) sledovat dodržování tohoto pokynu u organizačních součástí HZS ČR.

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 37/2010 se zrušuje.

Čj. MV-110322-1/PO-IZS-2012

Generální ředitel HZS ČR
plk. Ing. Drahoslav Ryba

Obdrží:
HZS krajů
Záchranný útvar HZS ČR
SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku
MV-generální ředitelství HZS ČR

Příloha
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 48/2012

Technické podmínky pro laboratorní zkoušky filtrů typu MOF

1. Určení filtrů typu MOF

- a) filtry typu MOF-2, MOF-4, MOF-5 a MOF-6-M ve spojení s lícnicí ochranné masky nebo speciálním zařízením chrání dýchací cesty jednotlivce proti těmto škodlivinám
  - bojovým otravným látkám (BOL) ve formě plynů a par
  - pevným a kapalným aerosolům otravných látek dle ČSN EN 143 třída P3
  - biologickým aerosolům
  - radioaktivnímu prachu,
- b) filtry zachytávají výše uvedené škodliviny, které jsou obsaženy v ovzduší. Ve směru postupu vzdušiny jsou nejprve na filtračním složení zachytávány aerosoly a prachy škodlivin. V sorpční vrstvě se odstraňují plynné škodliviny fyzikální sorpcí a chemisorpcí. K zajištění ochrany osob je nutné, aby v ovzduší byl minimální objemový obsah kyslíku 17 %.

2. Všeobecné pokyny pro laboratorní zkoušky

- a) filtry typu MOF-2, MOF-4 a MOF-5 zkoušet dle následujícího klíče - z každého vyrobeného ročníku nahodilým výběrem vybrat vždy 9 filtrů
  - aa) 3 filtry vyrobené v 1. až 4. měsíci
  - ab) 3 filtry vyrobené v 5. až 8. měsíci
  - ac) 3 filtry vyrobené v 9. až 12. měsíci,
- b) filtry typu MOF-6-M - z každého vyrobeného ročníku nahodilým výběrem vybrat vždy 9 filtrů.

Takto vybrané filtry se prověřují na parametry dle bodu 3 těchto technických podmínek.

3. Parametry filtrů typu MOF-2, MOF-4, MOF-5 a MOF-6-M

- a) přípojovací závit filtrů typu MOF-2, MOF-4 a MOF-5 pro lícnicovou část masky má rozměr OZ 40 x 4 mm,
- b) přípojovací závit filtru typu MOF-6-M pro lícnicovou část masky má rozměr OZ 40 x 4 mm nebo rozměr Rd 40 x 1/7'',
- c) hmotnost filtrů typu MOF může být bez obalu a uzávěrů maximálně
  - MOF-2 - 260 g
  - MOF-4 7/1980-1985 - 240 g
  - MOF-4 1986-1992 - 260 g
  - MOF-5 - 260 g
  - MOF-6-M - 350 g,
- d) odpor filtrů typu MOF při průtoku $30 \pm 1,5$ l/min. smí být maximálně
  - MOF-2 - 190 Pa
  - MOF-4 7/1980-1985 - 170 Pa
  - MOF-4 1986-1992 - 180 Pa
  - MOF-5 - 150 Pa
  - MOF-6-M - 170 Pa,
- e) koeficient průniku (KP) nesmí překročit u všech filtrů typu MOF hodnotu $5 \cdot 10^{-3}$ %,

f) dynamická sorpční kapacita (DSK) na BOL – filtry typu MOF musí zachytit minimálně

Filtr	kyanovodík HCN [g]	fosgen COCl ₂ [g]	chlorpikrin CCl ₃ NO ₂ [g]
MOF-2	3,7	7,5	3
MOF-4	3,7	7,5	3
MOF-5	3,7	8	8
MOF-6-M	3,0	8,0	15

4. Hodnocení filtrů typu MOF dle výsledků laboratorních zkoušek

Filtry typu MOF jsou **vyhovující**, pokud splní následující kritéria:

- musí splnit na 100 % všechny požadavky koeficientu průniku a DSK podle bodu 3,
- hodnotu požadavku na hmotnost a odpor podle bodu 3 mohou překročit o 5 %.

Pokud filtry typu MOF uvedená kritéria nesplní, jsou hodnoceny jako **nevyhovující**.